

Avaleht>Kohtuasja algatamine>ELi ja liikmesriikide õigussüsteemid>Liikmesriikide erikohtud Liikmesriikide erikohtud

Läti

Selles rubriigis antakse ülevaade Läti erikohtutest.

Läti Vabariigi konstitutsioonikohus (*Satversmes tiesa*)

Läti **konstitutsioonikohus** on Läti Vabariigi põhiseaduse (*Latvijas Republikas Satversme*) järgi sõltumatu kohus, mis analüüsib oma pädevuse raames seda, kas õigusnormid on kooskõlas põhiseadusega, ja arutab muid talle seadusega määratud asju. Konstitutsioonikohus võib kuulutada seadused ja muud õigusaktid või nende osad tühisteks.

Vastavalt **konstitutsioonikohtu seaduse** (*Satversmes tiesas likums*) paragrahvile 16 **menetleb konstitutsioonikohus asju, mis on seotud järgmiste küsimustega:** seaduste vastavus põhiseadusele;

Läti poolt allkirjastatud või sõlmitud välislepingute vastavus põhiseadusele (enne või pärast selliste lepingute heakskiitmist Läti parlamendis ehk seimis (*Saeima*);

muude normatiivaktide või nende osade vastavus õigusnormide hierarhias kõrgemal seisvatele õigusnormidele;

muude seimi, ministrite kabineti, presidendi, seimi esimehe ja peaministri aktide (v.a haldusaktid) õiguspärusus;

sellise korralduse õiguspärusus, millega ministrite kabineti volitused tegutsev minister on peatanud kohaliku omavalitsuse otsuse;

Läti õigusnormide vastavus Läti sõlmitud välislepingutele, mis ei ole vastuolus põhiseadusega.

Konstitutsioonikohtus on seitse kohtunikku, kes nimetatakse ametisse seimi hääletenamusega, st vähemalt 51 häälega. Kolm kohtunikku nimetatakse ametisse vähemalt kümne seimiliikme ettepanekul, kaks kohtunikku ministrite kabineti ettepanekul ning kaks kohtunikku kõrgeima kohtu (*Augstākā tiesa*) täiskogu ettepanekul. Kõrgeima kohtu esitatud kandidaadid tuleb valida Läti kohtunike hulgast.

Konstitutsioonikohtul ei ole õigust alustada menetlust omal algatusel; ta menetleb asju ainult seaduses sätestatud isikute esitatud taotluste alusel.

Järgmistel isikutel on õigus taotleda selliste menetluste algatamist, mis käsitlevad Läti poolt allkirjastatud või sõlmitud rahvusvaheliste lepingute vastavust põhiseadusele (enne või pärast nende lepingute heakskiitmist seimis) või muude normatiivaktide või nende osade vastavust õigusnormide hierarhias kõrgemal seisvatele õigusnormidele või Läti õigusnormide vastavust Läti sõlmitud välislepingutele, mis ei ole vastuolus põhiseadusega:

Läti president;

seim;

vähemalt kakskümmend seimiliiget;

ministrite kabinet;

peaprokurör;

riigikontroll (*Valsts kontroles padome*);

kohalikud omavalitsused;

ombudsman (*tiesībsargs*), kui vaidlustatud akti välja andnud institutsioon või ametnik ei ole tuvastatud puudusi ombudsmani seatud tähtaja jooksul kõrvaldanud;

tsiviil-, kriminaal- või haldusasju menetlevad kohtud;

kinnisasju ja kinnisasjaõigusi kinnistusraamatusse kandvad kinnistusosakonna kohtunikud;

kõik isikud, kelle põhiseaduslikke põhiõigusi on rikutud;

kohtunõukogu (*Tieslietu padome*) seadusega ettenähtud pädevuse raames.

Järgmistel isikutel on õigus taotleda selliste menetluste algatamist, mis käsitlevad muude seimi, ministrite kabineti, presidendi, seimi esimehe ja peaministri aktide (v.a haldusaktid) vastavust õigusnormidele:

Läti president;

seim;

vähemalt kakskümmend seimiliiget;

ministrite kabinet;

kohtunõukogu seadusega ettenähtud pädevuse raames.

Kohalikel omavalitsustel on **õigus taotleda selliste menetluste algatamist**, mis käsitlevad sellise korralduse vastavust seadusele, millega ministrite kabineti volitused tegutsev minister on peatanud kohaliku omavalitsuse otsuse.

Asju, mis puudutavad seaduste ning ministrite kabineti määruste ja muude aktide vastavust põhiseadusele, Läti õigusnormide vastavust Läti sõlmitud välislepingutele, mis ei ole vastuolus põhiseadusega, ja Läti poolt allkirjastatud või sõlmitud välislepingute vastavust põhiseadusele (enne või pärast nende kinnitamist seimis) või muude normatiivaktide või nende osade vastavust põhiseadusele, menetleb konstitutsioonikohtus kohtunike täiskogu. Kõiki muid asju menetleb kolmest kohtunikust koosnev kolleegium, kui konstitutsioonikohus ei otsusta teisiti.

Konstitutsioonikohtu otsus on lõplik ja jõustub väljakuulutamise hetkel. Konstitutsioonikohtu otsus ja selles esitatud vaidlustatud normi tõlgendus on kohustuslikud kõigile riigi ja kohalikele valitsusasutustele (sealhulgas kohtutele) ja ametnikele ning füüsilistele ja juriidilistele isikutele.

Kõik õigusnormid, mis konstitutsioonikohtu otsuse kohaselt ei ole kooskõlas õigusnormide hierarhias kõrgemal seisvate õigusnormidega, on

konstitutsioonikohtu otsuse avaldamise päevast kehtetud, kui konstitutsioonikohtu otsuses ei ole sätestatud teisiti. Kui konstitutsioonikohus leiab, et Läti poolt allkirjastatud või sõlmitud välisleping ei ole kooskõlas põhiseadusega, peab ministrite kabinet võtma viivitamatult meetmeid, et lepingut muuta, see kehtetuks tunnistada või peatada kõnealuse lepingu kohaldamine või see leping tühistada.

Õigusandmebaasid

Andmebaasi nimetus ja URL

[Konstitutsioonikohtu kohtupraktika \(otsing\)](#)

Kas juurdepääs andmebaasile on tasuta?

Jah, juurdepääs on **tasuta**.

Andmebaasi lühikirjeldus

Andmebaas sisaldab Läti Vabariigi konstitutsioonikohtu otsuseid.

Lisateave

Andmebaasi otsinguliides ja otsused on kättesaadavad läti ja inglise keeles.

Lingid

[Läti Vabariigi konstitutsioonikohus](#)

Viimati uuendatud: 23/09/2020

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.